

په اروپا کی دافغان پناهندگانو دتونوفدر اسیون فدر اسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا

اعلامیه

محکمه جزائی بین المللی، بررسی جنایات جنگی افغانستان را در شرایط کنونی به نفع تأمین عدالت ندانست!

افغانستان در سال ۲۰۰۳ عضویت محکمه جزائی بین المللی را حاصل نمود. در سال ۲۰۰۶ ژانروالی محکمه جزائی بین المللی تحقیقات مقدماتی را مورد جرایم علیه بشریت در افغانستان آغاز نمود. خانم فاتوبنسودا رئیس ژانروالی محکمه جزائی بین المللی در سال ۲۰۱۷ تصمیم گرفت تا از قربانیان درمورد ضرورت تحقیق و محاکمه مظنونین به جنایات علیه بشریت توسط محکمه جزائی بین المللی نظر خواهی کند. در جریان چند هفته محدود شکایات مستند ۶۰۰۰ فرد، ۱۶۹۰ فامیل و ۲۶ قریه به ژانروالی محکمه جزائی بین المللی مواصلت نمود. اکثریت قریب به اتفاق قربانیان جنایات انجام شده در افغانستان بعد از عضویت این کشور در محکمه جزائی بین المللی (سال ۲۰۰۳) خواستار بررسی این جنایات توسط محکمه جزائی بین المللی شدند. سازمان های حقوق بشر داخل کشور و کمیته حقوق بشر فارو بنا به مشکلات تخنیکي و عملی موجود در افغانستان خواهان تمدید مدت تعیین شده برای تقدیم شکایات شدند اما این مدت تمدید نشد. در نوامبر سال ۲۰۱۷ خانم بنسودا دوسیه های شکایات و نظرخواهی را که از لحاظ کمیت و کیفیت قابل ملاحظه بود، ضمیمه درخواست اجازه آغاز رسمی تحقیق جنایات جنگی افغانستان به "دیوان دوم بررسی قبل از محاکمه" محکمه جزائی بین المللی سپرد. قضات این دیوان بتاريخ ۱۲ اپریل ۲۰۱۹ یعنی بعد از ۱۸ ماه غور و بررسی چنین تصمیم گرفتند: "با وصف آنکه همه شرایط از لحاظ صلاحیت قضائی و قابل سمع بودن قضیه تکمیل است" در وضع کنونی "یک تحقیق" به تأمین عدالت کمک نخواهد کرد". در مورد اینکه چرا "وضع کنونی" مانع تأمین عدالت است قضات از "عدم همکاری طرفهای درگیر" صحبت میکنند. اما قضات ابراز آمادگی برای همکاری توسط قربانیان یعنی ۶۰۰۰ فرد، ۱۶۹۰ فامیل و ۲۶ قریه را در محاسبه خویش نادیده می انگارد. خانم کیت کلارک یکی از مدیران و تحلیلگران شبکه تحلیلگران افغانستان مینویسد که قبل از اتخاذ این تصمیم ایالات متحده آمریکا محکمه جزائی بین المللی و پرسونل آن را، در صورت ادامه تعقیب قضایای که امریکائی ها در آن شامل باشند، به وضع تعزیرات تهدید نموده بود. نیویارک تایمز مورخ ۱۲ اپریل ۲۰۱۹ از واپس گرفته شدن ویژه از خانم بنسودا رئیس ژانروالی محکمه جزائی بین المللی بتاريخ ۴ اپریل توسط وزارت خارجه ایالات متحده آمریکا خبر داد. رد درخواست خانم بنسودا مبنی بر گرفتن چراغ سبز از دیوان بررسی قبل از محاکمه بتاريخ ۱۲ اپریل ۲۰۱۹، که برای قربانیان یک فاجعه است، با استقبال اداره ترامپ مواجه شد. دونالد ترامپ این عقب نشینی محکمه جزائی بین المللی را یک پیروزی بزرگ برای سیاست بین المللی ایالات متحده خواند و جان بولتن مشاور امنیت ملی ترامپ و یکی از دشمنان سرسخت محکمه جزائی بین المللی ۱۲ اپریل را دومین روز خوش در زندگی اش دانست (نیویارک تایمز همان شماره). بدین ترتیب میتوان گفت که داعیه عدالت برای قربانیان افغانستان، تحت فشار یک ابرقدرت یکبار دیگر قبل از آغاز رسمی خفه ساخته شد.

تصمیم "دیوان دوم بررسی قبل از محاکمه" محکمه جزائی بین المللی باعث نارضایتی و اعتراض وکلای مدافع، سازمانهای بین المللی حقوق بشر و فعالین حقوق بشر در افغانستان و جهان شد. خانم سیما سمر اظهار داشت که این فیصله برای قربانیان جنایات بسیار مایوس کننده خواهد بود. پارامپریت سنگه مدیر بخش عدالت انتقالی دیده بان حقوق بشر این تصمیم را ضربه بزرگی به قربانیان نامید. وی گفت: "قضات با دادن

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پتهله مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

پاډونه: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پاډوالې د لیکوال په غاړه ده، هبله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په څیر و لولئ

انتخاب عدم ایفای مکلفیت همکاری با محکمه به دول، پیام خطرناکی به ناقضین وعاملین جنایات میفرستد که آنها میتوانند در پناه عدم همکاری خود را دور از دسترسی قانون جا دهند. گونیل میتراکس یک عالم سوسی آشنا با محکمه جزائی بین المللی فیصله ۱۲ اپریل این محکمه را تخریب اتوریته این محکمه توسط خود محکمه تعریف کرد. وی گفت: " از لحاظ حقوقی این به خودکشی زیاد شباهت دارد. این تسلیمی گمراه کننده مسؤلیت ها است که اداره ترامپ آن را برای خود پیروزی بزرگ مینامد و سایر عاملین جنایات علیه بشریت از آن بحیث مدل مقاومت در برابر محکمه جزائی بین المللی استفاده خواهند کرد.

با وصف آنکه در شرایط فعلی شدت جنگ در افغانستان و عدم همکاری دولت افغانستان عملاً امکان پیاده ساختن تحقیق عدلی و تأمین امنیت پرسونل محکمه جزائی بین المللی را دچار مشکل میسازد و این مشکل در مناطق نا امن و تحت کنترول طالبان به مقیاس بیشتر موجود است. اما تحلیلگران به این نظر اند که انگیزه اصلی قضات برای رد درخواست آغاز تحقیق رسمی جنایات افغانستان اعمال فشار و تهدید توسط اداره ترامپ است نه چیز دیگر. این نخستین بار نیست که داعیه عدالت برای قربانیان افغانستان تحت فشار قدرتهای بزرگی که از محاکمه شدن اتباع ویا اعضای گروه های مزدورشان هراس دارند، کنار گذاشته میشود. خواست تشکیل تریبونال افغانستان هیچگاه چانس مطرح شدن در شورای امنیت ملل متحد را نیافت زیرا چهار عضو دایمی این شورا یعنی روسیه، ایالات متحده، انگلستان و فرانسه بخاطر حمایت از نیروهای مزدورخویش در افغانستان مخالف طرح این موضوع در شورای امنیت بودند. برای نخستین بار در توافقات بین المللی از ضرورت رسیدگی به جنایات جنگی رژیمهای سیه کار گذشته (از خلق و پرچم تا ختم طالبان) و تأمین عدالت انتقالی صحبت بعمل آمد. نتایج نظر خواهی کمیسیون مستقل حقوق بشر از ۸ هزار قربانی مؤید ضرورت تطبیق برنامه عدالت انتقالی و محاکمه جانین جنگی بود. بخشی از جنایات توسط کمیسیون مذکور مستند سازی شد. اما حامد کرزی در هماهنگی با ایالات متحده خواست ملت برای تأمین عدالت را به بهانه امنیت نادیده گرفت. حالآنکه تا ایندم از امنیتی که فکر میشد به بهای عدالت و قانونیت بمیان خواهد آمد، خبری نیست.

اگرچه قضات، تحقیق "در وضع کنونی" را به نفع عدالت نمیدانند و در توضیحات خویش از عدم امکان جمع آوری اظهارات شهود و اسناد در شرایط عدم همکاری ایالات متحده، دولت افغانستان و طالبان صحبت میکنند، اما با در نظر داشت پروسیجرهای پیچیده این محکمه و انکشافات در داخل و خارج از افغانستان، چشم انداز قرار گرفتن مجدد عدالتخواهی قربانیان افغانستان در اجندای کاری این محکمه، روشن به نظر نمیرسد. از جانب دیگر در شرایط فقدان چانس رسیدگی به جنایات جنگی در داخل کشور، به تعویق افتادن بررسی جنایات افغانستان توسط محکمه جزائی بین المللی به آینده های نا معلوم، به ناقضین قوانین بشردوستانه جنگ و حقوق بشر این امیدواری را میدهد که فرهنگ معافیت کماکان ادامه می یابد و آنها میتوانند به جنایات شان بدون مانع ادامه دهند. به گزارش نیویارک تایمز، خانم فاتو بنسودا گفته است فیصله ۱۲ اپریل این محکمه ختم داستان نیست. یعنی بالای این موضوع کار از سر گرفته خواهد شد. خانم بنسودا اظهار نموده که عواقب فیصله ۱۲ اپریل را تحلیل و ارزیابی نموده و به اقدامات ممکنه توسل خواهد جست. اما خانم کیت کلارک مدیر شبکه تحلیلگران افغانستان به عملی شدن همچو وعده ها ابراز امیدواری نمیکند. به هر حال نباید مأیوس شد و برای ایجاد یک حکومت و قوه قضائیه مستقل ومیرا از جنگسالاران، بقایای پرچم وخلق و سایر عاملین جنایات در افغانستان جد و جهد نمود. فقط آزمون میتوان به تأمین عدالت امیدوار بود.

کمیته حقوق بشر فدراسیون سازمانهای پناهندگان افغان در اروپا

د یانو شمیره: 24تر 2

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پتهله مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلپکنی د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خبر و لولی